

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinosti je moč«.

»EDINOST« izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vsako leto je 6 gld., za polu leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — *Narcotisme*, reklamacije in inserate prejema Opravištvu, via Torrente, »Nova tiskarna«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torrente« »Nuova Tipografia«; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — *Inserati* (razne vrste naznani in poslanice) se zaračunijo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

V obrambo.

(Dalje.)

Razvidno je iz tega, da je našim radikalcem prav malo za logiko in za doslednost, temveč pa za obrekovanje; s takim orožjem pa si ne pomorejo daleč. Gmotne zadeve našega lista so po vsem jasne, naše opravištvu vsakemu odprto, da opravištvu nobenega lista ne tako: vsak se lahko prepriča, da mi stojimo na lastnih nogah in da smemo vrh tega za vsak slučaj šteti na podporo lastne naše rodoljubne stranke.

Rekli smo že, da naš list ne daje povoda, da bi mogel kdo opravištvu sumiti, kakor da smo mi odvisni od tukajšnjega namestništva. — Mi pišemo, kadar se nam potrebuje dozdeva, odkrito, a ne surovo proti »rumenej hiši«, in v tem obziru ne »mečkamo« toliko, kakor nek drugi list; — mi smo nedavno izrazili nado, da se vendar uže premeni sistema na Primorskem, posebno ako je neko odlikovanje res znamenje, da ministerstvo samo ne odobruje te sisteme.

A naj pišemo, kakor hočemo, naj se postavimo na glavo; obrekovalci ne odnehajo, in da so res obrekovalci, znamenje je to, da so celó »Soča«, v dobi Lavričevej izhajajočo, dolžili odvisno od vlade. Kdo pa ne zna, da je bila takrat najneodvisnejši list, list pripoznan svobodomiseln; list, pod katerega zavetjem so se dobro čutili najplemenitejši in nadarjenejši Slovenci in sploh vsa slovenska mladina.

To so Slovenci v obče pripoznavali; pri vsem tem se nabujajo še ljudje, ki hočejo oskruniti tudi one najplemenitejše napore rodoljubja, napore, ki so v istini tudi koristili našemu narodu na Goriškem. Trditi, da je bila nekdanja »Soča« vladna, to se pravi rajncega Lavriča obtožiti felonije, in to je zadosti rečeno. — Ali zdaj je drugo: zdaj smo svobodomiseln, zdaj smo trdni, kakor oklopnice, proti vsakej skušnjavi; a naš profesor kinežoslavlja je mej tem, ko je pisal po-

vest o mandarinu iz Na-ža-si. pozabil na drugo še lepšo povest iz Ca-go-ri. *)

V peresu mu je ostala ta jako lepa in podudljiva povest. kakor mu je ostalo v peresu poglavje, kako nekateri literati reklamo delajo za svoja lastna dela. Ako bi profesor kinežoslavlja le nekoliko prebiral letnike »Soča« od l. 1873, 1874 in 1876, našel bi v teh letnikih tudi par reklam, katere je dotični literat sam spisal in z njimi neizmerno hvallil »svojo robo«, prav tako, kakor so to delali namški »Plohti«. Ako vzame v roke male »Edinosti« št. 19 od l. 1877, najde na zadnji strani pod naslovom »Slovstvo« poldrugo kolono dolgo reklamo za neko lastno knjigo, katero reklamo je sam napisal.

Za vse te reklame ne verujemo, da je kaj plačal, ker ni, ako smemo »Slovenca« verovati« dal od sebe brezplačno še nobene fige. Mi bi tudi tega ne omenili, a človek, kateri tako ostro obsojuje vsako reklamo, moral bi biti v tem obziru čist, ko solnce; ali pa je tudi on

*) V Ca-go-ri, ne daleč od imenitnega mesta Shang-hai, je živel nek mandarin s številnimi kitami, imel je prijatelja Lamo, po imenu Kong-Jenk-Sing-Stis-Kou-Oveng, ki je stanoval v Shang-hai-u. Lamo je imel navado, da je rad obrekoval, bal se ga je celó viši mandarin v Shang-hai-u, in iz bjazni pred njim mu je včasih celó dovolil, da je romal po božjih potih, kder je častil Konfuceja na državne troške. — Lamo se je malo brigal, naj mu to dovoli prijatelj ali sovrážnik, — ker mej kineži ni posebne delikatnosti v tem obziru. Omenjeni mandarin v Ca-go-ri pa je bil še bolj siten, zvezal se je z omenjenim Lamo, in oba sta na vse načine tuhtala, kako bi višemu mandarinu v Shang-hai-u in ministrom v Peking-u zadrege delala. A kineški ministri so navihani, kaj si zmišljajo; sinu solca predlagajo, naj ustvari nov red v podobi ključavnice, kateri red se ima nositi na ustnih. Red je bil ustanovljen in podeljen mandarinu v Ca-go-ri. — Tako so mandarinu zaprli usta. — Izšli so pa ob enem postavo, da se morajo vsi Lame oženiti; to je našega Lamo, ki ni mogel trpeti žensk, tako ustrašilo, da je zbežal iz Kine sem v Trst in tukaj zdaj raslaga Konfuceja, ter dela propagando za kinežke šege in navade.

— in glej — slučajno zagledam na strani 227 v opazki ta-le citat: »Que quatre gazettes hostiles faisaient plus de mal que cent mille hommes en plate campagne. Histoire secrète du directoire, II, 277.«, tedaj vse tako, kakor sem čital v »Narodovem« podlistku, le brez drzne ocene našega senónatega pisatelja. Stvar se bode malostna zdela čitatelju nestrokovnjaku, ali večak bode umel, da sem odslej precej skeptičen postal proti najnovejšemu slovenskemu povestničarju.

Uže pri uvodu sem lahko opazil, da se je brezimenni podlistkar šestokrat vkoristil z Wuttkejevimi predgovorom.

Tu nabaja večidel onih učenih odpadkov in pobirkov, s katerimi je naš anonymus tako radodaren; nekoliko jih je posnel skoro »ad verbum«, n. pr.:

»Im östlichen Asien, im Tsina, begründete im Jahre 1366 Hungon, der erste der Mingkaiser, die fortlaufende Herausgabe von Hof- und Staatsnachrichten, eine Zeitung, die noch immer in Peking erscheint.«

Wuttke 12.

(Tako je Kitajcem l. 1366. ustanovil Hungon, prvi cesar iz Mingovoga rodu, časopis, ki prijavlja dvorne in državne dogodbe ter še sedaj v Pekingju izhaja, »Slovenski Narod«, 279. št. l. l.)

Ali to so malenkosti in tedaj zapustimo tudi mi svojega starega znanca Hungon-a, preskočimo oddelek, posvečen slovenskemu časnikarstvu, ter idimo dalje!

Takoj v šte. 292, kjer začne pisatelj razkladati, »kako se časopisi delajo — pišejo«, zapazi razsodni čitatelj, da je vsa ta razprava gola parafraza Wuttkejevih nazorov. Navadno ponuja svojim čitateljem okrajšan posnetek, šestokrat se niti toliko

eden tistih, ki pravijo: »ne sodite me po mojih delih, ampak sodite me po mojih ukih.«

Mi pa pravimo, da človek, kateri je sam »plahtal«, najboljšje zna oceniti »plah-tovanje«, in da pozna grde strani človeškega srca boljše, nego zgodovino časnikarstva, to je dokazal v svojih surovih napadih.

Najlepše pa je to, da drugim očita surove napade in strast, sam pa v enomer pita z revolver-žurnalisti, sleparji, in na nekem mestu celó govori o upehanim, v kozji rog ugnanim uredniku, na drugem zopet o fizolarju, špeharju itd. All morda te besede izrazujejo finobo in uglajenost? — Dopada se nam posebno nek stavek, v katerem ta možakar poučarja, da človek, ki nič ne zna, le napada; nadalje drug stavek, v katerem podlistkar priznava, da slab človek navadno o drugih slabo sodi.

Ali ni večkrat omenjeni podlistek najlepša ilustracija obeh teh stavkov? Se fletnejše se čita opazka o »raznih vestih«; on namreč očita nekaterim listom, da kako drobno vest vzamejo iz drugih časnikov. — To dela vsak časnik, in nekateri časniki so uže našega lista originalne vesti prinesli kot svoje, pa mi se nismo ob tem prav nič spotikali. — Kako pa si upa človek, ki se je tako oblastno bahal z svojo učenostjo, pa mu je zdaj črno na belem dokazano, da je svet v resnici le slepil, in da vsa v omenjenem podlistku razstavljena učena krama ni družega, nego prevod iz slabe nemške knjige; kako si upa tak človek listu očitati, da kako malo vest, ki je sploh po mestu znana, tako prinese, kakor kak drugi list?

Ali je to tista poštenost, s katero se je podlistkar tolikokrat pobahal? In da ga niso zasledili, vsaj bi morda res bil še celó kacega omikanca zmotil, da bi se bil čudil tolikej modrosti in učenosti!

Mi pa trdimo, da mož še za prepisavanje ni znal poiskati pravih virov, in ko bi se bil potrudil celó do kacin špeharjev, morda bi mu bil celó oni naznanili

par boljnih pisateljev o časnikarstvu, nego je Wuttke.

»Narodov« podlistkar tudi poučarja, da se čudi, da društveniki dopuščajo list zlorabiti uredniku za svoje zasebne namene, drzeva se celó trditi, da članovi »Edinosti« odobrujejo sleparije. — Mož, ki more kaj takega spisati, pa nema zato dokazov, list, ki taka grda obrekovanja prinaša pod svojo tvrdko, stali vredna družega jeden in drugi, nego zaničevanja vsacega poštenega človeka? Ker je uže obrekovalec našega lista pozival za na društvo in odbor »Edinosti«, zato smo mi precej zahtevali od predsedništva »Edinosti«, da skliče odborovo sejo. To se je storilo, in v našem listu in v »Našej Slogi« povabilo ob enem »Slovenski Narod« in vsacega družega, kdor bi mogel dokazati to, kar se je v »Narodu« očitalo našemu listu, da se prijavi odboru. Mi sami smo se tedaj postavili pred preiskavo. — Stvar se je izvršila v dveh sejah; zastoj je odbor čakal nad 8 dni dokazov, temveč pa se je prepričal do dobrega, da je uredništvo »Edinosti« dozdaj še vedno prav postopalo in da ni nikoli zagazilo na krive poti; na podlagi tega prepričanja je odbor tudi izrekel svoje *zaupanje uredništvu*, in *svoje obžalovanje sarad surovega obrekovanja o »Slovenskem Narodu«*. — (Dotična izjava se kesneje priobči.)

Reči se sme, da razun nekaterih, kateri navadno pišejo v »Narod« dopise s podpisimi živalskih imen in pa pod imenom »umbrav« (senca), v Trstu poznani pod imenom »nhillisti« (te bi lahko seštel na prstih ene roke), skoro vsi drugi zavedni tukajšnji Slovani, tudi Hrvatje, stojé v tem obziru za odborom »Edinosti«, in torej »Naroda«, ki tako nevestno postopa, na ves glas obsojujejo. — Obsodila ga je tudi »Naša Sloga« z besedami: »Takav način pisanja vikli smo čitati u njemačkih, italijanskih takozvanih *revolvoer-jurnalih*«, in obsodilo je »Naroda« tudi mnogo slovenskih listov. Menimo, da je to zadosti jasna sodba.

Podlistek.

Literarna tatvina

In podlistek »Slovenskega Naroda« o »časnikarstvu in naših časnikih«.

(Dalje.)

Oprezen sem namreč postal g. podlistkarju nasproti od prve številke njegovega podlistka. V njej sem čital natančno znamenovani citat iz zgodovinskega vira, kateri mi je bil popolnem nepoznan — in še več, podlistkar ga je počastil z laskavim priimkom »zanesljivo pričev«, tedaj ga je ocenjal, in jaz se ga niti spominjati nisem mogel! Bil sem v zadregi; naš anonymus me je sicer ironično pital z »učenim zgodopiscem francoske revolucije«, ali vendar sem toliko let po virih preiskoval prezanimivo to dobo, ter toliko spisal v nemškem in slovenskem jeziku o njenem zgodovinskem razvoju, da sem se prav počeno sramoval svoje nevednosti.

Mislil sem nazaj, če morda *Lanfroy* v svojej zgodovini Napoleonovej navaja tega vira, ali zastoj! Pregledal sem vse zgodopisce, ki se pečajo s to dobo, kolikor se jih nahaja v ljubljanskej licealni knjižnici, *Wachsmutha*, *Hausserja*, *Sybelata* itd., — ali mej nebrojnimi citati iskal si zaman tak vir, katerega je anonymi podlistkar, ako sodimo po njegovej kritičnej opazki, tako natančno moral poznati! — Takrat me je v prvič prešinila misel, da se g. pisatelj morda diči in lišpa s tujim blagom. Takoj sem si izposodil iz knjižarne vse knjige, kar sem jih poznal o literaturi novinarstva. Vzajem si tudi v roke *Wuttkeja*, začnem brskati po njem

ne potrudil, ter bolj ali manj prosto — prevaja. Tako n. pr. je prosta parafraza to-le:

»Irren ist menschlich, jedoch der eigenen Gesinnung zu widersprechen, seinen Nebenmenschen etwas, was man anders weiss, einreden, weil es ein dritter also haben will, ist soviel, als Trug verbreiten, ist Teufels Dienst.«

Wuttke, 28.

(»Errare humanum«, pravi stara pri-slovica, a neodpustljivo, *hudičovo* je, če kdo po listih pisari zoper svoje prepričanje, nasproti znani mu pravici in resnici; najgrša sleparija je, če časnikar prijavlja stvari, ne kot so v resnici, ampak kot jih hoče kakov drug neolikanec imeti.

»Naroda«, št. 292.)

Pisatelj ima navado, če kaj prepíše, dostavi kratak uvod, da bi se njegovo ravnanje vsaj na prvi ogled ne spoznalo. Dobrovoljni čitatelj mojih kritičnih opazek utegne to razvideti iz te-le primere:

»Im Jahre 1850 stellte in der französischen Volksvertretung der Legitimist *de Fingny* den Antrag: es solle jeder Zeitungsaufsatz politischen, philosophischen, religiösen Inhaltes von seinem wirklichen Verfasser unterzeichnet werden. Im Namen der Linken erklärte *Lavergne* das Einverständnis mit dieser Forderung, unter der Voraussetzung, dass die Unterschrift die einzige Beschränkung der Pressfreiheit sei, und die Versammlung erhob mit 313 Stimmen gegen 231 diesen Antrag zum Gesetz. Es war ein weiser Beschluss. Seine Unzutraglichkeiten werden weit überwogen von den Vortheilen, die er verheißt. Trotz der Gedrücktheit des Staatslebens unter Napoleon III. standen die französischen Zeitungsschreiber

an Fainheit, Gewandtheit und Geschick über den deutschen. etc.

Wuttke, 29.«

(Starejši čitatelji novin, ne slovenskih, ampak tujih, se bodo gotovo še dobro spominjali leta 1850, ko se je to vprašanje v francoskem državnem zastopu živahno razpravljalo. Takrat je bil *de Fingny* nasvetoval, da mora vsak pisatelj v novinah prijavljeni sestavek političnega, modroznanjskega in verskega zadržaja podpisati s svojim pravim imenom. V imenu leveje je proglasil *Lavergne*, da se ujema z rečenim nasvetom, a s tem pogojem, da bode ta podpis jedina ograja tiskovni svobodi. A k ljubu temu je zunaj glasovalo le 313 poslancev, zoper njega 231. Ta sklep je bil jako moder, kajti koristi te postave zelo prikrivajo vse nje nepravilike in napake. Pokazalo se je to najočitnejše za časa samovoljnega vladarstva Napoleona III., ko so se francoski pisatelji mej vsemi odlikovali po svojej uglajenosti, prebrisanosti in spretnosti itd.

»Naroda«, št. 293.

Prav tako je posneta vsa razprava o *reklamah*, le grdi napad na »Edinost« je izviren. Celó *karakteristika* tedaj baš ono označenje, v katerem se duh in nadarjenost pravega zgodovinarja kažeza v najlepšem svitu, — prepisana je slepo. V dokaz opozarjam čitatelja na ta-le paralizem:

»Den Schacher mit der Reclame, die Zeile zu 3 Francs, brachte *Emil de Girardin* in die Schweiz. Dieses Vorbild eines »Mannes von der Feder« ohne Gewissen, Geistreich, glatt, wie spitzig, wusste er zu schreiben, aber Gesinnungslosigkeit stand auf seinem Banner.«

Wuttke, 19.«

Ako so torej g. predsednik radikalcev, popihani po predsedniku tržaških nihilistov proglasili razsodbo: »Ga moramo uničiti,« niso morda prešteli vseh glav svojih zvestih, in zatorej jim utegne njih nakana izpodleteti, akoprem je v obče uničevati lože, nego pa ustvarjati.
(Dalje prihodnjič.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Naša cesarica pojde na spomlad v Wiesbaden, kjer se bo dalj časa mudila. Nemški cesar je za čas nje bivanja prepusti svoje vozove, konje in služabništvo v prosto rabo; tudi jej odkaže dvorne gospe in kavalire za častno službo.

V *poslanskej zbornici* je 12. t. m. zahtevalo ministerstvo notranjih opravil dodatni kredit za pomnožitev varstvene straže na Dunaji. Vlada je potem predložila zakonski načrti o predruhačbi zakona zoper trtno uš in o konzularnem sodstvu v Tunisu. Nato se je sklenola, da se imata poslanca Reschauer in Bloch izročiti sodišču. Potem se je obravnovala vladna predloga glede odškodovanja po nedolžnem obsojenih; za predloge je govoril tudi poslanec Vošnjak in bila je tudi vretjem čitanjsprejeta. Na to so Lienbacher in tovariši predlagali, naj se da zakon glede davkovske prostosti praznih stanovanj.

V seji 14. t. m. je bil na dnevnem redu ukaz vseh ministrov glede izjemnih naredben za Dunaj in njegovo okolico. Predlog večine je utrjeval, k ljubju svaritvi »Slov. Narod«, slovenski poslanec dr. Tonkli, predlog manjšine pa dr. Kopp. Zapisalo se je tudi več levčarjev, da hočejo govoriti zoper predlog večine. Poslanec Schar Schmidt se je napihaval zoper vladne naredben, če tudi priznava tihotapno delovanje zelo nevarne stranke, on meni, da so obstoječi zakoni popolnoma zadostni, da se ta stranka zatara. — Grof Taaffe v daljšem govoru krepko pobije Schar Schmidta ter poudarja, da je vlada izdala te naredben, da državljane obvaruje moritev in požiganja, socijalizem, pa se mora ozdraviti z družimi zdravili. — Grof Hehenwart se je obrnil proti predlogu manjšine, ki v hu dodelstvih ne vidi zveze in stika hudodelstvenih družb. Koliko ljudi — pravi govornik — treba še umoriti, da se spreobrne manjšine poročevalec. Ali naj se ljudstvo kar kupoma mori? Napadi v poročilu manjšine so žalitev večine. Teška žrtev je, ustaviti svobodne naredben; ali to zahteva življenje državljanov in delalcev; hudodelska propaganda se mora zatreti. Govorila sta potem še Fürnkranz in Exner zoper vladne naredben, potem pa se je sprejel predlog, naj se obravnava konča. — V včerajšnji seji

(Pri tem sleparenji se je najbolj odlikoval *Emil de Girardin*, pravi uzor pisatelja brez vesti. Pisal je jako duhovito in gladko, a po potrebi tudi zbadljivo in ostro, svojo neznačajnost in brezvestnost pa je v reklamah prodajal po tri franke vsako vrsto.)

»Narod«, št. 294.)
Vendar moram tu priznavati, da se je pisatelj vsaj toliko potrudil, da je nekoliko drugačne besede rabil, nego njegov nemški izvirnik. Ali kaj poreče potrpežljivi čitatelj k temu-le plagiatu, kjer ni trebalo navajati fakt, kjer je strogi naš Censorinus *missi* kradel le za to, ker je s tem nameraval imponirati kratkovidnemu občinstvu čitamo namreč:

»Ein anderer von diesem Schlage, ebenfalls in Wien, sagte . . . kalblütig: »Was wollen Sie? Ein Redaktionsbureau ist ein Gewölbe, wo Publicitæet verkauft wird.« . . .

»Des Weibes Ehre liegt in seiner Keuschheit; ihr gereicht es nicht zum Vorwurf, wenn sie fügsam ihre Ansichten unterordnet. Für den Mann ist die Keuschheit ziemlich gleichgültig, seine Ehrenhaftigkeit beruht auf der Lauterkeit einer sich stets gleichmässig betnätigenden Gesinnung. Unsere heutige Gesellschaft ist dermassen verdorben, dass die Missachtung, welche Huren, selbst sogenannte Gefallene schwer trifft, Männern nicht zu Theil wird, welche wegen der Aussicht auf Vortheile ihrer Ueberzeugung zuwider handeln. Und Schreiben ist ebenfalls handeln. Im Gegentheile, sie steigen vielmehr durch den Hurenlohn, weil sie mit dem Gelde Geltung gewinnen . . .

Wuttke 32—34.

sta govorila še oba poročevalca, potem pa se je sprejel predlog večine z 177 glasovi proti 137.

Vnanje dežele.

V *Macedoniji* so mej Turki in Grki, vedni razpori, katere turška vlada po moči neti ter se zadirna v stare pravice grške cerkve. Še le te dni je poslala ruskemu poslancu v Carigradu noto, v kateri pravi, da jo potreba sili, da pošlje komisijo na atiško goro in preišče tamošnje samostane, ali tam ni skrivališča z orožjem. Ruski poslanec Nelidov pa je odgovoril, da ne more dopustiti, da bi se preiskavali ruski samostani.

V *Sudana* dohajajo vedno bolj vznemirjajoča poročila. Uredski telegrami iz Svakima poročajo, da je krivi prorok 11. t. m. Sinkat vzel. Governer v Sinkatu Tewfik paša, ko je videl, da se ne more več braniti, razrušil je utrdben, zabil karbone in s posadko 600 mož napadel sovražnika, a vsa posadka z governerjem vred je bila posekana. Vsled tega je nastala v Londonu velika razburjenost, v gosposkej zbornici se je vladi izrekla nezaupnica, v poslanskej zbornici pa je bil dotični predlog odložen.

V *Sled zmag krivega proroka* je začela angleška vlada pošiljati vojaštvo iz vseh krajev proti Sudanu. Poveljnik v Kahiri, Stephenson, je dobil ukaz, naj hitro pošlje tri najboljše huzarske bataljone v Svakim, da pride v pomoč Tokaru, če je še mogoče, ali da brani pristanišča rudečega morja. Posadka, ki je zdaj v Aleksandriji, ima priti v Kahiro, Aleksandrijo pa zasede angleška vojna mornarica. Razen tega so vojaki iz Indije na poti, ki imajo zasesti Svakim. Na Angleškem se delajo v vseh arzenalih vojne mornarice velike priprave; vojno brodovje iz kanala La Manche ima odpluti v Egipt.

V *angleškej poslanskej zbornici* je 14. t. m. prebral Gladstone telegram generala Gordona, v katerem ta poroča, da Kartum in Berber še nista v nevarnosti; v Svakimu je vse mirno; v Tokar so bila poslana uradna pisma, naj se držijo, da mu pridejo angleški vojaki na pomoč. General Gordon se je napotil v Berber, kamor ga spremlja več vpljivnih glavarjev.

V *anamitskih deželah* so začeli kristijane grozno moriti. Mandarini so naščuvali in podkupili ljudstvo, ki v velikih tropah hodi od kraja do kraja, ropa in kristijane mori. Iz turanske okolice begajo kristijani v Quinhon, ker upajo, da tam najdejo Francoze.

»Uredniščev«, rekel je jedenkrat glasoviti časnikar v Beči, je prodajalnica, kder se očitnost prodaja.

»Ženski največja čast je nje čistost, nje poštenost; nikdo je ne bode karal, da svoje misli rada menja, ter svojemu možu podreja. Pri možu se ne gleda toliko na ono čednost, njega čast, njegova poštenost, sloni na čistem, nepremeljivem značaju. Vlačuge, spridene ženske, zaničuje svet, a ta svet je toliko popačen, da nikakor ne zaničuje moža, ki zaradi dobička, zaradi gmotne koristi dela zoper svoje prepričanje. In pisati se pravi tudi delati. Godi se ravno nasprotno. Taki podkupni pisatelji se celó povzdigajo po nečistem zaslužku, ker z novci zadobivajo več veljave . . .

»Narod«, št. 294.)
Nekoliko dokazov ste tedaj prejeli, zgovorni nepoznanec, Vi, ki se še široko-ustite s polnodonečimi besedami, ki vedno naglašate »poštenost in nezavisnost!« Ali v praktičnem življenji imate vendar še dokaj nejasne pojmove o lastninski pravi, in skoro se mi vidi, da ste na glavo postavili znani izrek *Proudhomov*, ter si ga izbrali v geslo in vodilo: »Le vol c'est la propriété!« Vsaj čem dalje analizujemo Vaše skrpane podlistke, temveč dokazov se nam vsiluje za našo prvotno trditve!

Najbolj zanimiva partija v vsakej razpravi o časnikarstvu, zlasti za nas ubožne Slovence, kateri v svojih skromnih razmerah niti pojma nima o načinu, kako se uredujejo in pišejo veliki svetovni listi, je pač ona, ki obravnava kamnotiskane korespondenije, novinarske urade in dalekopisnice. Vsakemu *vestnemu* pisatelju, kateri si je izvolil težavni tema

Dopisi.

iz Okolice 14. februarja.

Prišel je veseli pustni čas, čas ko je mladina vedno srčno vesela, čas koji je skoro rečeno posvečen večinoma zabavam, veseliam. In kdo bi tudi kratil veselje mladini, ako se ova posebno v tem času da naj več svojemu razveseljevanju. Mladina, veseli se toraj nedolžnih plesnih zabav, tega ti nebo nikdo kratil.

A kakoršno radost uživa mladost pri zabavah, koje jej služijo v veselje, takošno in mnogo večjo posledico, neprecenljiv upliv imajo veselice, kojih namen ni samo zabava, kojih pravi namen je blažiti čute, gojiti ljubezen do vzvišenega, ljubezen do jezika, naroda svojega. Veselice, pri kojih čujemo divne glasove naše pesni, pri kojih čujemo sladki izraz govora v našem millem jeziku — take veselice vzbujajo čute, da srce ne zabi dolžnosti do svojega rodu, da ne otrpne in zamre ljubav do najsvetejšega na zemlji. Take veselice niso le zabavne, one so prekoristne. — Da je znala prirediti enako koristno — zabavni večer, na to ima ponosna biti Proseška čitalnica. Ponosna sme biti, pravim, kajti veselica, koje je priredila dne 9. februarja v sobani gostilne g. Lukše, ne ostane le v prijetnem spominu vsem našočim, marveč bode imela veliko zaslugo, da je vplivala mogočno na narodni čut vseh obiskovalcev. — Pričela se je veselica s krasno pesnijo »Jadransko morje«. V srce segale so tužne besede

»Buči, buči morje adrijansko,
Nekdaj, nekdanj bilo si slovensko,«
vidé, kako je Slovan na obrežju nekdanj svojega morja, na svojej zemlji še preziran — a radost nas je kmalo nadvladala, ko smo spoznali, da zgubljeno se da zopet pridobiti. Vrli Proseški odličnjaki se svojimi občani so zvest porok, da kot stražari na skrajnej meji bojo pogumno stali in odbijali napade, lažnega neresenega žrela Italijanov, da mu ne privole mrvice, marveč, da mu vzamejo, kar jim je ukradel — svoje pravice. — Temu je sledila deklaracija »Medeja«. Izborno jo je predstavljala gospica L., koja je svojemu trudu žela obilo pohvale. Mnogo smeha vzbudila je pesen »Petelinčkova ženitev«, ki se je kaj izvrstno pela in koje so morali vrli pevec ponoviti. — Zelo se je dopadala igra »Ona me ljubi«. Ljubke igralkin in izvrstni igralci so svoje vloge kaj dobro izvršili, posebno veselje vzbujala je gospica Lucija se svojimi dovpti in gospod knjigopasec se svojo originalnostjo. Ko so nas pevec še z jedno pesnijo razveselili, končala je prava beseda in pričel se je živahen ples. Venec ljubeznjivih gospic in krasnih gospic dičil je prostorno — a oni večer tesno — dvorano, koja je bila preprežena avstrijskimi i narodnimi zastavami. — Mej počitkom vršile so se razne napitnice in doneli so mili glasovi slovenske pesni. — Plesalo se je do jutra.

Ponosni smejo biti vrli Prosečani na svojo čitalnico, ponosni na vrliga pevovodjo g. K., a srečne se morajo zvati, dokler jih vodijo neutrudljivi rodoljubi kot so gg. Balanč, Godina, Gorjup i, dr. vsem pa na čelu prezasluzeni gospod držav. in dež. poslanec, neumorni Nabergoj. Ni

o časnikarstvu, moralo bi to biti pravo jedro takozvane »piège de resistance«. In v istini je posvetil podlistkar »Slovenskega Naroda« temu eminentnemu oddelku dolgo vrsto svojih feuilletonov, nič manj, nego 17 števil.

Prinesel je mnogo zanimivega gradiva in baš s tem se je najbolj prikupil velikemu občinstvu. Kako želó da je uplivala ta navidezna učenost tudi na izobražene čitatele, imel sem sam čestokrat priliko opazovati. Može, ki so iz vseučilišča soboj prinesli doktorske diplome, od katerih bi se tedaj dalo pričakovati vendar nekoliko kritične razsodbe, niso mogli prehoviti učenega pisatelja; navadni čitatelj pak se je kar zamaknil v svetlo zvezdo, katera se je tako naglo bila prikazala na slovstvenem obneblju. Skoraj mi je žal, s kruto roko uničiti toliko lepih iluzij ali pisateljska dolžnost mi velevala, poudarjati, da so vsa čudovita, rekel bi, *apokalyptična* razodevanja nepoznanega modrijana zopet le — talmučnost, ter *Alapčevsko propisana* iz večkrat omenjenega nezanesljivega izvirnika.

Ker sem navajen, svoje trditve podpirati z dokazi, dovolim mi dobrohotni čitatelj, da z nekaterimi vzgledi (»Stichproben«, pravi Nemeč), dokazem njih istinovitost. Primerjaj n. pr. to-le:

»Es war kurze Zeit nach der Juli-Revolution, als in Strassburg . . . Dr. Singer es unternahm, in regelmässigen Briefen den deutschen Diplomaten die wichtigsten neuen Kunden sammt seinen Betrachtungen über die Tagesereignisse zukommen zu lassen. Da er nicht unter Censur schrieb und seine Briefe nicht unmittelbar für die Oeffentlichkeit bestimmt

se ti bati majka Slava za zemlje na sinjej Adriji — tvoja straža je mogočna, tvoji sinovi so ti trdna skala, ob kojej se razbije sleherni naval tvojih sovražnikov. Ponosna bodi na njej!

K. Ferdeniški.

Pičan, 7. februarja.

Draga »Edinost!« Zopet imaš neko novost iz naše Istre. No, ne morem ti objaviti za zdaj nič veselega ali lepega, kakor bi bilo n. pr. o družtvih, veseliam, čitalnicah, plesih itd., ampak žalostno, neverjetno, ali resnično dogodbo, ki se je te dni v našem gradiču zgodila. Evo ti: Živel je tukaj krčmar Martin Pavlinič, posestnik in kapitalist zajedno, se svojo ženo prav dobro in v miru. Z delom in posojevanjem denarja na interese stekli so si dovolj imetka, da so zadovoljni, brez otrok, veseli živeli. — No, glejte preobrat — Žena, krčmarica, imela je hčer iz mladih dni, — a ta reva je bila brez desne roke; a pri vsem tem je nesrečna »krulica« šivala, plela nogavice in delala vsako delo se samo levo roko. — Mati je ni hotela imeti pri sebi; na zadnje se vendar mati odloči, ter hčer k sebi vzame, i držali so jo mesto deklet. — Ali temu ni moglo ali smelo tako biti. — Starec, krčmar, od 54 let, zaljubljen se v ne lepo, in Bog nas obvaruj, naruženo pastorko, občečevaje jej jedno i drugo, vspel je do svoje namere. Ženska se dá prevariti in pristane. — Može začne svojo ženo prezirati, mrziti jo, in prišlo je do tega, ako se je potolažila, da jo je večkrat s pestmi in celó s palico nabijal, enkrat tako, da je morala po noči ubežati iz hiše. — In zakaj tudi to? Zato, ker so moža nekateri ljudje naščuvali zoper njo, dražili ga, zasmehovali, kričali za njim na javnej cesti, zvečer pa okoli hiše hodili, pevajoči mu vsake ognjusne pesmi, in še otroke v svoje kolo zvali, da jim pomagajo peti, češ, da imajo »fino grlo!« — To ni dosti, tolkli so na pokrove, ponve, črepinje, in tulili na rogove, pinje, žvižgali in počenjali vsakovrstne neumnosti, tako, da je bil prav škandal. — Ali kaj takega se tukaj večkrat zgodi tudi mirnim i poštenim ljudem, samo, ako so malo na nosu nekaterim *velikanom*. Ni davno, kar so našemu g. učitelju napravili takozvano »butterello«, ter ga na javnem potu zasmehovali in žvižgali za njim, akopram je pošten človek. Ker pa i »padri della patria« ščuvalo take dangube, ter jim še jesti in piti dajo, še bolj upijejo in naganjajo, in s tem po noči mirne ljudi vznemirjujejo. — Pridimo k stvari. Posledica takega rovanja za našega krčmarja je žalostna. — Može je sam spoznal, da je njegovo početje grdo; zato ga je začelo biti sram; a uvidevši, kako ga njegovi domačini brez milosti očitno napadajo in zasramujejo, popade ga gnjev, jeza, razdraženost in sovraštvo do vseh, dovede ga do skrajnosti, mož obupa in začá si smrt v društvu svoje ljubice, prošlo nedeljo v noči.

V ponedeljek, to je, 4. t. m., pride iz svoje sobe v kuhinjo žena misleča, da najde, kakor po navadi, moža in hčer, a nobenega ni našla. — Išče, kliče, zabada; kam sta šla? zbežala, kali? Ne! — Gre pred vrata nju sobe, kliče; nič, nobenega glasa, a ključ je bil notri, ter soba od

waren, mag er allerdings im Stande gewesen sein, so manches mitzutheilen, was in Deutschland sonst nicht zu lesen war. Seine Briefe . . . wurden nicht gesetzt, . . . sondern mit autographischer Tinte geschrieben und abgeklichscht. Singer hatte nur 21 oder 23 Abnehmer, stand sich indess doch eine Zeit lang bei dieser geringen Zahl ganz gut. . . Unter denen, welche sein Blatt hielten, befand sich auch, wie er mir erzählte, Fürst Metternich . . .

Wuttke 115—116.

(»Porodila se je ta časnikarska novotarija (kamnotiskano dopisovanje namreč) k malu po uporu po juliji, in sicer v Strassburgu. Takrat je neki dr. Singer raznim, zlasti nemškim, diplomatom v raznih pismih poročal o raznih imenitnih dnevnih dogodkih, ter jih tudi pretresoval in presojeval. Ker listi niso bili namenjeni občinstvu, ampak le zasobnikom, pisal je v njih marsikaj, kar bi censura bila ostro prepovedala. Listov tudi ni dal staviti in tiskati, ampak pisal jih je s svojepisnim (avtografskim) črnilom, ter jih po mali potrebi odtiskal. Može je baje imel le 21—23 naročnikov, a vendar je nekaj časa kaj dobro shajal. . . Mej njegovimi naročniki je bil tudi vsemogočni knez Metternich, avstrijski minister.

»Narod«, št. 296.

Edina bistvena sprememba je ta, da se ponižni naš podlistkar kar vendar ni upal, tudi pogovor s dr. Singerjem, na kalerega se sklicuje nemški pisatelj, reklamovati za svojo osobo. Videli bodemo, da ni toliko delikaten v vsakem slučaju.

Prof. Fr. Šuklje.

(Dalje prihodnjič.)

znatraj zaprta. Žena misleča, da spita, pusti ju do druge ure popoldne. Da si te da v pričo župana in družih vrata siloma odpreti. In glej: Na postelji sta ležala zaljubljenca mrtva drug poleg drugega praznično oblečena, a na tleh v železni posodi so bili še ostanki oglja, s katerim sta se nesrečnika zadušila. Na mizici ste bili dve botilji, v enaj še polovica črnega vina, kar kaže, da sta se opijanila pred smrtjo. — Po podu je bil sem ter tja pepel in ostanki sežganega papirja, morebiti tudi denarja v bankovcih, kakor pravi žena pokojnega, da je bilo poprej novcev, zdaj pa jih ni nikakor najti. — Morete si misliti, dragi čitatelji, kako je ta stvar osupnola vsacega človeka, ker mož je bil povsem prost neuk človek.

Tukajšnji župan je takoj pisal na dotično mesto po komisijo, ali komisija je odlašala do srede, t. j. 6. t. m. do 10. ure v jutro. Ker je pa še do desete ure ni bilo, zabili so mrtveca v lese, koja sta skoraj 60 ur tako na postelji ležala; potem so ju odnesli na groblje brez duhovnov, brez zvonjenja in vseh cerkvenih ceremonij, kar je bilo žalostno gledati. Za njima je šlo nekoliko ljudi, a še ti brez žalosti.

Da se je kaj takega zgodilo tukaj mej prostim ljudstvom, mislim, da je to plod šarenjaške »inteligence«. Resnica sama v oči kolje, čemu tedaj takih očitovanj, in še grših škandalov, da se še otroci kvirajo. S takim dejanjem se nič ne doseže, ampak imajo čisto nesrečne posledice, kakor se je tukaj videlo.

Domače in razne vesti.

Pozor našim ljudem. Uže dvakrat smo objavili v »Ed.« min. leta, da kdor se hoče potražiti naj nemudoma pride v ulico »Torrentes«, »Nova ti-karna«, kder ga vpišemo in v svojem času predložimo na kompetentno mesto. Oglasilo si jih je uže dosti, a vender še vse premalo za toli množino Slovencev, bivajočih v mestu in okolici. Troškovi ne bodo, inako bi eventualno nastali, nemojte biti v skrbeh, za te bode skrbelo pol. društvo »Edinost«.

Mestni župan gospod dr. Bazzoni. Gospod župan je zdaj iz nevarnosti in v kratkem utegne ozdraveti, ker njega stanje se boljša.

Mestni plan. Na predlog komisije ljudske izomike, je mestna delegacija sklenola sprejeti predlog K. Erras, da se sestavi plan mesta za rabo v ljudskih šolah, katerega občina nakupi 50 iztiskov.

Zanimive veselice bodo dнес, v soboto zvečer te le: *Tržaška Čitalnica* »veliki ples« s kotiljonom. *Tržaško podporo društvo*, ples v gostilni »pri Ogrskem kralju«. Ples društva tiskarjev v Politeama Rossetti. *Bralno društvo na Opčinah*, beseda s pesmom.

Pevsko pevsko društvo »Jadranska Zarja« napravi veliki ples s petjem v nedeljo dne 17. februarja v gornji dvoran gostilne »Zeleni hrib« (Monte verde). Pevski program: 1. »Najprejla, veteranska godba. 2. »Slovane, možki zbor. 3. »Slovo«, gospodstvena Muhova i gosp. Smidt. 4. »Jadransko morje«, možki zbor. 5. »Kolo«, možki zbor. 6. Ples. — Svirala bode veteranska godba pod vodstvom g. Riederja. Začetek petja točno ob 8, a plesa ob 9. uri. Ples bo trajal do 6. ure zjutraj. — Denarnica se odpre ob 7. uri zvečer. K temu plesu ni dovoljen vstop brez listka, ki se dobivajo v »delalskem društvu« Corsia Stadion št. 11. in pri g. Luleku barriera vecchia št. 27. Vstopnina znaša 1 gld. za gospode. Kedor ni vzel listka poprej, dobi ga lahko tisti večer na vratih. — Priti je v črnej opravi. Čisti dohodek je namenjen: polovica društvenikom brez službe, polovica pa društveni št. Ker je ples v blag namen, ne stavijo se radodarnosti meje.

Pri c. k. loterijskem uradu v Trstu je razpisana služba hišnika s 300 gld. letne plače in doklado od 75 gld. z uradno obleko. Prosilci morajo biti sposobni nemškega in italijanskega jezika v čitanju, pisavi in računanju. Dosluzeni podčastniki imajo prednost. Molbenice naj se oddajo najdalje do 8. marca t. l. na c. k. loterijski urad v Trstu.

Štipendija. Začetkom l. tekočega šolskega poluleta je razpisana Ivan Leonova štipendija letnih 85 gld. Kuzivanju omenjene v prvej vrsti, ki traja do končanja študij so pozvani dijaki najbližnji sorodniki ustanovitelja. Če pa teh ni, imajo do nje pravico ubogi in pridni dijaki iz Standreža pri Gorici. Prosilci naj vložijo svoje molbenice potem predstojatelji šolskih vodstev v prvih dveh tednih drugega šolskega tečaja t. l. pri c. k. vladi v Trstu.

Občina in tramway na paro. Mestna delegacija je vzela v pretres projekt tramway-a na paro Trst-Gorica-Ipava s prostranskima progama Ronchi-Cervignano

in Opčine-Sežana, izdelan in predložen po gosp. inž. A. F. Schmidt; mej tem ko ona v občne ta projekt odobrava, sklenola je glede postaje v mestu, sporočiti c. k. vladi, da občina si pridržuje pravico pogajanja z izdelovateljem za drugo vmeščeno, izimši ulice Torrente. Te dni je bila dotična komisija v Sežani, da pregleda prostransko proggo Trst-Opčine-Sežana, ki se prva in v kratkem začne graditi.

Tržaške novosti. — *Nesreče* Vtorek ob 10. predpoludne so prenesli v mestno bolnišnico 20 letnega mahomedanca Ibrahim Issajeca, ki je ponesrečil na angleškem parniku »Lombardy«. Delal je pri katunu in mej delom mu pade teški zaboj na desno nogo, ki mu jo povsem zmečkal. — Prebil si je glavo v pijanosti težak S. V. Napil se je tako, da ni mogel več stati na nogah — in padši na tlak ni vstal, dokler se ni zavedel na postelji v bolnišnici. — Konj se je splašal na istrske cesti. V. mesar sedeč v koleslju, uvidevši nevarnost, ki mu preti, skoči iz njega, a tako srečno, da se ni ničesa storil. — Nekega Segulina kmeta iz Istre, ki je pripeljal seno v Trst, da ga proda, zadela je kaplja v ulici »Barriera vecchia« in je na mestu obležal mrtve.

Zalostno. Mati z dvema otročičema, jedno staro 2 leti, drugo pa 4 mesece, bivajoča v ulici »Piccola Fornace«, morala je svoje imetje pustiti lastniku hiše, ker je zaostala z stanovnico. Kar je imela, vse jej je pobral ta grdi skopuh. Z otročičema zapusti sobico in pride na trg pred borzo, kder jokaje prične dopovedovati svojo žalostno osodo, okoli stoječim radovednežem, kateri na njo opozorijo stražo, ki jej je za zdaj preskrbela stanovanje v ulici »Tigora«. Trst ne mrgoli le radodarnih ljudi, pač pa i »grdih skopuhov«, kojim se ne smili niti mala, nedolžna deca.

Preimena iznajdba. Danes se vrše poskušnje s parnikom »Salvatore«. Inženir Viljem Nossian je izumil poseben stroj, kojega ne goni para, ampak *pravcato voda*. Z Bogom premog in premogovniki, če se to za praktično in štedljivo dokaže, kar mi smatramo, da se obistini. Enak brod je nekoč odplul iz New-Yorka na Boston, kojega ni gonila para, pač pa le voda. Hidravlični stroj je naprava, ki gleda izpodrinuti vrtelo in krmilo. Naslanja se na princip reakcije sile. Brod se naprej pomika s pomočjo *morske vode*, koja v poseben rezervoar vodi sisalka in voda zopet izhaja z veliko gonilno silo na mestu, kder se nahaja gonilno vrtelo, V to se je sestavil uže poseben odbor, in mi želimo, da se ta poskus posreči, ki bi zelo zlažljal brodarstvo in trgovino čez morje.

Novi vatrogasci. Bili so te dni imenovani efektivnim vatrogascem ti le gospodje: Anton Bertolini, Ivan Soldo in Ivan Sirk in navadnim pa: Franc Sinigaglia, Št. Stok, I. Chiaruttini, Jurij Serafin, J. Siellino, I. Borri in Marijan Folliga.

Čuden, trd in nem Nemeč. Nek visok, trebušast in oduren Nemeč, kakor kak rimski Mark Antonij, prišel je te dni v neko prodajalnico duhana, kolekov itd. v ulici »Torrente« in zahteval po nemško kolekov in družega. Gospodar mu postreže kakor običajno, a Nemeč bi se bil z njim rad pogovarjal — a to se ni moglo zgoditi, ker gospodar nemški ne zna. Nemeč na to počne se srditi in zahtevati, kako je li možno voditi takovo štacuno brezi znanja nemškega jezika in pristavi ironično. »Brave Kerle sind solche Leute« die nicht ein mal der deutschen Sprache mächtig sind. Na to stopi v štacuno nek drug gospod in oholega Nemca vpraša po talijanski, li on zna talijanski, ali slovenski, francoski itd.? Nemeč mu na to odgovori: Mi no k' piši tagliano, solo tétéško! Na to mu štacunar odgovori: Vidite, jaz sem prosta osoba, ali vendar znam, če tudi slabo, dva jezika — slovenski in italijanski — vi pa gospod znate lajati le jednega. Nemeč ni trebalo reči naj odide, šel je kakor da bi za njim s koprivami kadili.

Trst v letu 1578. Pred 125 leti je bilo v Trstu prvokrat natančno ljudsko popisovanje; mesto je imelo takrat 6424 oseb, mej temi 5911 katoličanov, 191 grške vere, 146 protestantov in 221 judov. Novo mesto je takrat imelo le 92 hiš.

Porota. Dne 12. t. m. imel se je zagovarjati pred tukajšnjo poroto Anzelim Jardaš iz Trsata, zatožeu ropa in javnega posilstva. Krivim je bil spoznan obeh zločinov in obsojen v sedemletno trdo postreženo ječo. — Dne 13. in 14. t. m. se je imela vršiti obravnava proti gospodom dr. Ciattoji, K. Bechtingerji in v Cavesso-ji zatoženim radi razžaljenja česti potem tiskovine »Alabarda«. Tožitelja sta Domenik in Anton Antonaz. A vršila se ni, ker Bechtinger je zbolel, kar je dokazal dr. Pepeu.

Tatvine in policijsko. — Spravili so v senco voznička M. D., ker se je uteležil tatvine. Odpeljal je katunovo balo

vrečno 100 gld. — Predrzi tatje so vlezli v štacuno blaga g. L. M. v ulici »Pozzo Bianco« in mu odnesli robe za 300 gld. vrednosti. Policija je zaprla par tatov, ki sta vlezla na stanovanje in pokradla nekega Lloydovega žandarja. — Neko mlado tržaško seme je te dni na malem trgu odneslo neke ubogej šivilji sobno obleko vredno 5 gld.

Tatvina. Te dni je zmanjkalo na nekem angleškem parniku 190 plošč bakra. Policiji je pa nekdo ovdalil, da je te dni nek klepar prodajal baker slični ukradenemu na parniku. Policija pride na njegovo stanovanje, bakra sicer več ne dobi, pač pa cina, ki je te dni bil zmanjkal na tukajšnji postaji. To se vé, da so radi cina straže odpeljale kleparja pod streho gostilne v »Tigori«.

Dovoljenje za preliminarna dela. Trgovinsko ministerstvo je dovolilo gospodoma inž. Ivanu dr. Righettiju in Alojziju dr. Buzziju izdelati tehnična preliminarna dela glede železnične črte po mestu, ki bode vezala postajo južne železnice s postajo železnice Hrpelje-Trst. Koncesija traje šest mesecev.

Škofovski sedež poreško-puljski. Kakor se v slovenske novine poroča, škofom poreško-puljske stolice baje kandidirajo dr. Flappa ekonomu v goriškem osrednjem semenišču. Kdo tega gospoda naprej poriva, nam ni znano. Vemo le, da je ta povsem nezmožen hrvaškega jezika in slovenskega le za silo lomi. Ker pa omenjena združena škofija obstoja iz ogromne večine Slovanov obojih narečij, neverjetno je, da bi takega *pastirja* volili, ki ne umeje jezika svojih ovčic — in mi imamo in smatramo notico v Flappu »per un bel pesce d'aprile«. Monsignor Flapp ima kakor smo to uže pri mons. Valussi-ju omenili, preveč dostojnosti; da bi prevzel takovo stolico, raz katere bi moral govoriti s pomočjo tolmačev, ako bi hotel se sporazumevati z svojimi ovčicami. Res, da bi Slovani jednega Slovana radi videli za škofa v Poreču kakor to hočejo vedeti nekovi časopisi, ali ako nam uže tega ne privoščijo, naj nam dajo vsaj takega višega pastirja, da bo zmogel visokemu poklicu. Apostelj narodov je pisal svoja pisma Hebrejcem po *hebrejski*, Grkom po *grški* in Latincem po *latinski*, a bil ni niti *Grk* niti *Latincec*: bil je mož po volji.

Nov kandidat za poreško-puljski škof. sedež. *Tristier Ztg.* od petka ve povedati, da tudi monsignor Marušić prof. v goriškem semenišču je kandidiran za škof. stolico v Poreču. Mi sodimo, da pravega še nobeden ne ve, kajti nekoje *mege* niso prozorne *navadnim* očesom *navadnih* ljudi.

Natečaj. Razpisanih je 352 mest za javne straže na Dunaju. Na Dunaju, kakor uže znano po zadnjih dogodkih, sklenoli so javno stražo pomnožiti za 352 mož. Prosilci za jedno teh služeb morajo mej drugimi dokazati, da imajo povsem v oblasti nemški jezik. Prednost uživajo dosluženi c. k. podčastniki.

Tržaška svobodna luka ne bode še tako hitro odpravljena, ker je še mnogo potrebnega dela, ki bo stalo še več milijonov, predno se more to zgoditi. O tem so se prepričali pri zadnjem posvetovanju v Trstu. Ista komisija, ki je bila o tej zadevi v Trstu, pojde zdaj v Marsiljo, da tam pregleda lukne naprave in ministerstvo o njih poroči. Marsiljska luka je namreč prva, kar se tiče napredka v tehniki in mehaniki na tem polji. Dvorni svetovalc Bazant poroči o stavbenih; druga dva poslanca pa o mehaniških naredbah v marsiljskeji luki. Na podlogi teh poročil se potem določi konečni program za tržaško luko.

Vabilo k veselici, katero priredé rodoljubi v Bazovici dne 23. februarja 1884 v prostorih g. F. Smerdu, s tem le sporodom: 1. »Danes tukaj, jutri tam«, poje domači zbor. 2. »Jeftejeva prisega«, deklaracija. 3. »Pod oknom«, poje kvartet. 4. »Zakonske nadloge« vesela igra v 1 dejanju. 5. »Slovo od lastovke« poje kvartet. 6. »Šaljiv prizor«. 7. »Plave oči« poje domači zbor. 8. »Ples« se sviranjem klavirja. — Vstopnina k besedi in plesu za osobo 40 kr. Začetek ob 7¹/₂ uri zvečer. K obilnej udeležbi ujudno vabi veselilni odsek.

Sežanski krčmarji in trgovci prirede veselico dne 17. februarja 1884 v prostorih gosp. viteza Scaramanga. Spored: 1. Tombola. 2. Meščanski ples. Vstopnina 60 kr. za osobo. Začetek ob 7. uri zvečer. Ker je čisti dohodek namenjen v blag namen v pomoč Sežanskim ubožcem, ne stavi se meja dobrohotnim doneskom.

Čitalnica Postojnska napravi v svojih prostorih v nedeljo 17. februarja 1884 ob 8 uri zvečer veselico s tem le sporodom: 1. A. Nedved: »Domovina«, možki zbor. 2. »Damoklejev meč«, vesela igra v ednem dejanju. 3. Deklaracija: f. Gregorčič: »Jeftejeva prisega«, dekla-

muje gosp. A. Šibenik. 4. Šaljiva Lote-rija. 5. Ples. Odbor.

Iz Grgarja pišejo: Imamo zabilježiti novo nesrečo. Pri Biteznikih je pustila mati samo dekletce na ognjišču, mej tem, ko je ona drugo opravljala po hiši. Dekletce se približa ognju, oblačice se jej uname in mahom je bilo nedolžno bitje v goreč plamen zavito. Mati priskoči, a vse ni nič izdalo, kajti dekletce se je tako opeklo, da je malo časa potem svojo dušico izdahnolo. Matere, malo več pozora na vašo decol!

Pošiljate razstreljivega blaga. V smislu c. k. trgovskega ministerstva pošiljate razstreljivih snovij, ki se uvažajo, izvažajo ali le posredno prevažajo v ali iz avstrijskih kronovin morajo imeti spremiljalni list c. k. ministerstva notranjih zadev. Za vse ostale slučaje je veljaven spremni list, kateri pa mora biti podpisan od politične okrajne oblasti; v pol. okrajih Dunaj, Praga, Krakovo, Levovo in Trst od policije na podlagi dokazane pooblastitve sprejema.

Kr. ogerska vlada kmalu enak ukaz obelodani za Ogersko.

Radostna vest bolnim in okrevajočim. Gotovost, uplivajoča kreplina sredstva imeti po boleznih onemoglim je neizplačljiva. Takovo gotovost priznavajo izreki vladarjev Ivan Hoffov slado-izlečno-zdravilnemu pivu, glavna tovarna za avstro-ogersko v Beču, I. okr., Graben, Bräunerstrasse, 8. Knez Oettingen-Wallersteinski v Monakovem je rekel: »Smatram si v mojo človeško dolžnost, bolehujoče opozarjati na dobrodejno iznajdbo I. Hoffovega sladnega izlečka.« Avstrijski cesarica je enkrat pila ta kreplivni slado-izleček in cesar je izumitelja odlikoval s c. k. zlatim križem s krono in pridvornim diplomom. Zdravstvena razstava v Londonu je odlikovala Iv. Hoffov slado-izleček z vrednostno kolajno (59.) — To so podkreplina sredstva bolnemu in vojaški lečniki so ga najčesteje rabili v nemških in avstrijskih vojskah l. 1864, 1866, 1870, 1871, 1878 in baš po njih zahvalnicah z jako srečnim vspehom. — Zasebniki prinašajo dan za dnem poročila ozdravljenja.

Nesreče. Na bregovih britanskega kraljestva so bili predzadnje soboto taki viharji, da tacih uže od leta 1792 ni bilo, mnogo ladij se je potopilo in ljudi utonilo

Nesreče. Iz Budimpešta se poroča, da je 10. t. m. v reki Tisi mej Domradom in Čigandom 34 oseb utonilo. Svatje iz neke sosednje vasi so se namreč na sedem vozeh peljali čez zamrzlo reko. Sredi reke pa se vdre led in vsi vozovi s konji in ljudmi vred so zginoli pod ledom; otel se je le en cigan.

Narodov Podlistkar. *Sova:* Povedi mi, »kit«, zakaj se je »Narodov« podlistkar iz Trsta podpisal: »Umbra« (senca)? *Kit:* Zato, ker se, kakor ti in jaz, svitlobe boji.

Skrbite za ptiče!

Častiti gospod urednik!

Vsako leto spominja si magistrat tržaski kmete, posestnike vrtov in vinogradov, naj pokončujejo o pravem času gosenčne zalege. Jaz pa opazujem že osem let, da se tukaj na trgu (do malega časa prav pred mestno palačo zdaj pa na trgu »sponte rosso«) v jesen in po zimski prodaja na stotine naših najljubeznivših ptičkov, posebno pevcev; kakor: šinkovcev, tašič, strnadov, škripancev, seničič, kosov itd.; še celo žolni, našej najpridnejšej gozdnarici se ne prizanaša.

Vsako se lahko prepriča, da nič vredni postopachi love dan za dnem na Kluču, na lepem hribu (monte bello) in po več drugih krajih mestne okolice skoz vse leto te nedolžne živalice. Kdor se večkrat po gozdiču (boschetto) spreha, opazil je gotovo tudi, kadar začena dreve zeleneji, vrti in vinogradi se dičiti z lepim pisanim cvetjem, brezštevilno gosenčnih zaleg po drevesih. Mrčesi, ki se tu razvijejo, objedajo potem mlado perje in mladice ter neusmiljeno pokončujejo ubogemu kmetu sadne, vinske in poljske pridelke.

Ali bi ne bilo pametno, ako bi si. mestni magistrat kmetijstvu na korist neusmiljenim ptičjim lovcem malo na prste stopil? Ako bi se prodajalcem omenjenih ptičev blago zasalagalo in se jim po vrhu še denarne kazni nalagale, gotovo bi kaj pomagalo.

Sl. magistrat in kmetijsko društvo bi si pa lepo zaslugu za poljedelstvo pridobila, ako bi se ozirala pri osnovanju postave za varstvo divjačine in ptičev — slednja je uže vpeljana v mejni grofovini Istri in tudi v Trstu — na navedene stvari. Jako pripravno in koristno bi tudi bilo, ako bi se n. pr. v gozdiču (boschetto) obesila male omarice po drevesih, v katerih bi prekoristne in ljubeznive ptičje prevale in gnezdile. Tako se godi pogosto v severnih kronovinah naše države in v Nemčiji ter se na ta način zadržujejo z najboljšimi vseh sirjenje škodljivih mrčesov.

Častiti gospod urednik, ako objavite te vrstice, ktere imajo gotovo blag namen, pospeševali bode te poljedelstvo in sadjarstvo, podpisani pa Vam bode zato še posebno hvaležen.

Dr. L. Carl Moser.

Tržne poročilo.

Kava. — Cene vedno trdne. — Prodalo se je 200 vreč Rio po gl. 60 do gl. 74.
Sladkor — bolj obrabjan, nastalo je živahnejše prašanje po tem blagu, vsled česar so tudi cene postale trdnije. Prodalo se je 8000 vreč po gl. 26¹/₂, do gl. 29¹/₂. Morda je zdaj čas za špekulacijo.
Olje — jedilno gl. 40 do gl. 45. — namizno gl. 77 do gl. 89. — bombažno I. gl. 39.
Sadje — cene nespremenjene kupi se zdaj jako ugodno.
Petrolje — gl. 11,75 do gl. 12. —
Riž — ital. gl. 16 do gl. 22. —, indijski gl. 13¹/₂ do gl. 16¹/₂.
Domači pridelki. — Fižol rudeči gl. 11. — beli gl. 11 do gl. 12. — koks gl. 14. — bobinec gl. 12, mešan gl. 8 do gl. 9. — Maslo dobro naravno po gl. 92 do gl. 100. — Z nagibom, da cena še poskoči. —
Spek — od gl. 55 do gl. 61. — **Mast.** — Amerikanska gl. 60 do gl. 61.
Zito — v slabem obrabji, cene slabe.
Les — vedno bolj iskan koliko bolj se približuje spomlad.
Seno — malo obrabjano, cena gl. 1,40 do gl. 1,50.

Borsno poročilo.

Malo prometa, borsa mlahova, kurzi papirjev še precej vzdržani. Valute jako trdne.

Dunajska borsa
 dne 15. februarja.

Znotni drž. dolg v bankovcih	79 gl. 75 kr
Znotni drž. dolg v srebru	80 » 35 »
Zlata renta	101 » 50 »
5 ¹ / ₂ avst. renta	94 » 95 »
Delnice narodne banke	844 » — »
Kreditne delnice	306 » 20 »
London 10 lir sterlin	121 » 45 »
Napoleon	9 » 61 ¹ / ₂ »
C. kr. cekini	5 » 70 »
100 državnih mark	59 » 30 »

Mlatilnice, slamoreznice,

in žito čistilne stroje, iz dobro znane tovarne **Henrika Lanza** prodaja po strogo fabriški ceni

J. C. Demšar,
 Železnike (Kisnert).

3-2

Tržaška Štedilnica.

Mnogo posestnikov knjižič prenehane mestne trgovinske zastavilnice, kakor tudi tržaške štedilnice ni posluhlo pozivu dne 25. avgusta 1883, dotičnikom se vnovič naznanja v njih lastni interes, da čim prej vložijo knjižice tržaške štedilnice, da se morajo pečatiti, in one mestne trgovinske zastavilnice, da se zamenijo z novimi knjižicami podpisane.

Trst, 9 februarja 1884.

(3-1) **Vodstvo Tržaške Štedilnice.**

Neprevarljivo!

Uspeh garantiran! Znesek dobi vsak precej nazaj, pri katerem nema uspeha moj sigurno delajoč
Roborantium
 (sredstvo za rast brade). Prav tako sigurno dela proti pieševosti in izpadanju las. Uspeh garantiran, ako se večkrat rabi. Odposilja se v originalnih steklenicah po gl. 1,50 in steklenicah za poskušnjo po gl. 1.
 Dobiva se:
J. Grolsch v Brnu (Brünn). — **V Trstu** pri **Pavlu Rocca**. — **V Gorici** pri **G. Cristofoletti**. **V Zadru** pri **K. Andreovich**. **C. Silhavy**, Fiume.
Nobena prevara! 10-10
 Tam se tudi dobiva pristna **Grillohova karpatska ustna voda**, zanesljivo sredstvo za ohranjenost zobov, zobnega mesa in ust, narejena iz zdravih korenin in rastlin moravskih Karpatov, steklenica po 60 kr.

Alojzija Mayer-jeva
 trgovina piva v steklenicah v Ljubljani
 priporoča izvrstno exportno marcno pivo iz pivovarne bratov **Kozler-jev** v zabojih po 25 in 50 steklenic.
 Garantira se šest mesečna obstojnost tega piva. 24-24

Anton Bonne

krojač,
 Piazza S. Caterina št. 1.

Anton Bonne

krojač,
 Piazza S. Caterina št. 1.

odlikovan na tržaški razstavi 1882 — priporoča še čest. duhovščini, g. učiteljem in vsemu p. n. občinstvu. On izdeluje obleko po najnovjšem načinu za primerno nizke cene. 8-10

C. k. privilegirano društvo Riunione Adriatica di Sicurtà

v Trstu.

Zavaruje proti požarom, provozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje v vseh kombinacijah
 Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1881:
 Glavnica društva gl. 3,300,000.—
 rezervni fond od dobičkov » 625,927.02
 » za pokritje » 161,500.—
 Premijna rezerva vseh oddelkov » 6,698,505.—
 Rezerva za škode » 284,591.—

V portfelju:

Premije, ki se imajo potirjati v prihodnjih letih » 13,206,696.47
 Skupni znesek v: h škod plačanih od l. 1838 do 1881 gl. 103,255,007.57
 Urad ravnateljstva 24-27
 Via Valdirivo, št. 2 (v lastnej hiši)

Glasovir

v dobrem stanu ima na prodaj **Lovro Ronnert,**
 c. k. komisar finančne straže na Opčinah.

(3-4) **Brez te varstvene znamke, postavno zavarovane, ima se to zdravilo smatrati kot ponarejeno.**

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,
 ie odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žvečih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnemu trganju, kar dokazuje obilno zahval Zahteva naj se samo **scetlu zoper** (Varst. znamka) **trganje po dr. Maliču s crvenim sloječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.**

Planinski želišni sirop kranjski,
 izboren zoper kašelj, hripavost vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr
 Koristnejši, nego vsi v trgovini se nabavljajočki sokli in siropi. 20-19

Pomuhljevo (Dorsch) jetrno olje,
 najboljšo vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline 1 stekl. 60 kr.

Anaterinska ustna voda,
 najboljša za ohranjenje zob tar zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 40 kr.

Kričistilne Kroglice, c. kr. priv.,
 ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se nže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah a 21 kr; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razoži java se le jeden zavoj.

Naročila iz dežele izvršé se tako v lekarni pri „samorogu“
Jul. pl. Trnkóczy-ja
 na mestnem trgu v Ljubljani.

G. Piccoli.

homoeopatičen in aleopatičen lekar
„Pri Angelu“
 v Ljubljani,
 Dunajski cesti,
 priporoča p. n. občinstvu po 10 letni skušnji te le zborne zdravila.

Antirrhémos, najboljšo zdravilo proti prehlajenji kostobolji, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Dr. Mora-vo sredstvo zoper mrzlice je najboljše med vsemi dozdanj znanimi zdravili proti spridenju prehladne mrzlice. Steklenica 80 kr.

Marija pomagaj želodečne kapljice. Omenjeno zdravilo služi v pomoč, ako kdo nima dobrega želodca, ako ima slabo sapo, ako ga napenja, ako se mu peha in ga vije, proti želodečnemu prehlajenju, zlatenici, ako se komu hoče vzdigati, ako boli koga glava (če to ne izvira iz želodca), proti zgagi, ako se dela komu kamen in nabira sluz, proti želodečnemu krču in zaprtju, ako je želodec pokvarjen z jedjo in pljačo, proti glistam, proti boleznim na vranel. jetrih in proti zlati žili, in v lažilnih mrzlicah. Steklenica 20 kr.

Najboljšo in najplivnejšo prave nerveško pomuhljevo jetrno olje proti mramorici, rhabitisi, pljučnici, kašlju itd. Steklenica 60 kr.

Pastile iz sladnega ekstrakta (Malz Bonboni) proti kašlju in prehlajenju, škatlja 10 kr.

Pastilne santoninske; izkušeno zdravilo zoper gliste, škatljica po 10 kr., 100 koščekov 70 kr. 1000 koščekov 4 gl. 50 kr.

Salicilne pastile proti prehlajenju najboljše pripomoček proti davici (difterit), pljučnim, prsnim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost, škatljica 20 kr.

Naročila se izvršujejo točno po pošti na poštne povzette. 16-11

Proti kašlju, hripavosti, prsnim in želodčnim boleznim, obnemoglosti, sušici, neprebavljivosti, skazano najbolje krepilno sredstvo za prebolele vsake si bodi bolezn. Rabljivi izdelki: Sladni izleček-ozdravilni ol, sladna čokolata, koncentriran sladni izleček, sladoprne sladčice. Vse izdelano po Ivan Hoffovej sistemi. Leto ustanovljenja 1847, z 59 odlikovanji in nad 1 milijon pohvalnih pisem. Razprodaja I: Hoffovih ozdravilnih užitnih se vrši po vseh olikanih deželah, v 27,000 prodajalnicah, od teh spada na izhodnjo Evropo 12,800, in na zahodnjo 9900, na Ameriko 4300. I k temu se še časopisi vporabljajo, v Evropi 1600 in Ameriki 400. Kder uže ni bilo več pomoci, so prvi in le ti izvrstni I. Hoffovi zdravilni sladni izdelki, ki so bili 59krat odlikovani, pomagali stotisočim, o katerih ni bilo upanja, da ozdrave, pomoč in ozdravljenje podarili in trpečim življenje in zdravje povrnoli.

Ozdravilna poročila

iz Avstrijskega Primorja.

Na izumitelja in samcatega izdelovatelja **Iv. Hoffovega** sladnega izlečka, dvorni oskrbovalec skoraj vseh evropskih vladarjev, c. k. komisijni svetnik, posestnik zlatega križa s krono za zasluge, vitez visokih redov pruskih in nemških i. t. d. **Ivan Hoff** v Beču, **L. Graben**, Bräunerstrasse št. 8, tovarna: Grabenhof, Bräunerstrasse št. 2.
 Pulj, 29. aprila 1883.

Vaše Blagorodstvo!

Jaz sem Iprimoran izreči, Vašej Blagorodnosti, moje srčno in globokočutečo zahvalo za dober upliv Vaših izvrstnih izdelkov iz sladi. Jaz boleham uže jedno leto na bronhijalnem prehlajenju z bljuvanjem krvi, in vsa lekarska sredstva za ponehanje kašlja in krvnega toka, so se po najviše skazala uspešnim za nekoliko časa, da se zopet vrne pri najmanjem posiljenju ali pregretju. Odkar pa jaz uživam Vaše Ivan Hoffovo izvrstno slado-izlečno-zdravstveno pivo in Vaše uprav takove nedosegljive slado-prsne sladčice, zdadno mi je jenjal kašelj, in kar je najpoglavitejše, da če prav spolnujem dolžnosti mojega poklica ne trpim več na krvnem bruhanju niti na kašlju in čudno sem okrepečan. Blagovolite mi poslati še 58 sklenic Vašega slado-izlečnega zdravstvenega ola (bire), 5 zabojčkov slado-sladčic in 5 kil slado-čokolade 1. sorte. Še jedenkrat izrekam mojo srčno, globočutečo zahvalo in ostanem z odkritosrčnem velepoštovanju Vaš udani
France Rost, pri c. k. pomorskem vodstvu.

Gorica, 2. aprila 1883.

Vaš Ivan Hoff koncentrirani izleček iz sladi me je čudovito okrepečal in jaz sem Vam primoran zahvaliti se za izvrstni in blagodejni izdelek. Molim Vas, da mi koj pošljete drugih 10 sklenic koncentriranega izlečka iz sladi.
 Z odličnim štovanjem
 Konstant vlt. pl. Dabrowski, c. k. stotnik. Gorica.

Evropska veličanstva, svetovni dušni velikani, kakor tudi nebroj prostega ljudstva

niso še nijednemu lečnemu izdelku toli hvaležni bili, kakor Ivan Hoffovim zdravilnim sredstvom, slado-izlečnemu zdravilnemu pivu, koncentriranemu izlečku iz sladi, slado-zdravilnej čokolati in prsnim slado-sladčicam. Od tu izvirajo izvenredna prednost in 59kratno odlikovanje po dvornih liferantih, čestne diplome in prve zaslužne kolajne.

Tukaj bilježimo slova kronanih glav:

Viljem I., nemški cesar: „Vaš dobri izleček iz sladi.“ Franc Jožef I., avstrijski cesar: „Rad Vas odlikujem.“ Kralj saski: „Blagodejen kraljič materi.“ Kralj danski: „Občutil na zdravje uplivačo moč.“ Veliki vojvod Meklenburg-Sverinski: „Moje priznanje.“

Stanina Hoffovi izdelki iz sladi v deželi iz Beča: Slado-izleček-zdravilno pivo. 8 zabojem in sklenicami: 6 sklenic gl. 3.82, 18 sklenic gl. 7.26, 28 sklenic gl. 14.60, 58 sklenic gl. 29.10. 1/2 kila čokolade iz sladi I. gl. 2.40, II. gl. 1.60, III. gl. 1. (Pri večji množini rabat) Slado-bomboni 1 zavitek 60 kr. (tudi 1/2, in 1/4 zavitka). Pripravljena redilna moka iz sladi za otroke gl. 1.—. Koncentrirani izleček iz sladi 50 kr. in tudi po 30 kr. — Popolna slado-kopelj stane 80 kr.

Pod 2 gl. se ne razpošilja.

Neobhodno potrebno vsakej družini

Lečna sredstva napravljena po kemiku in lekarju **G. B. Rovis**
 V TRSTU — 47 CORSO 47 — V TRSTU.
Rastapljajoči čaj ozdravi vsaki kašelj še tako trdovraten, kakor dokazujejo uspehi raznih zdravnikov in neštetilna spričevala in naročbe. En zavoj za 8 dni 60 soldov. —
Čistilne kroglice proti hemoeroidam, napravljene iz neke rastline, izvrstno delajoče proti boleznim na jetrah, vranec, proti zabasanja itd. Vzamejo se lahko vsako uro brez obzira na dijeto. Škatljica 30 soldov.
Vino iz kine z Marsalo, poskušano z uspehom po prvih zdravnikih za slabosti v obče, za pokvarjeni želodec in v času okrevanja po dolgih boleznih. 1 botelja 1 gl.
Hlebčki iz Tamarinde s kloratom od potašlja, najboljšo sredstvo proti boleznim v vratu, angini, hripavosti, zaptem glasu itd. 1 škatlja 30 soldov.
Zdravilni očet proti miasmom. Najboljšo sredstvo za čiščenje zraka po sobah, s prijetno vonjavo, rabi se tudi kakor sredstvo za toaletto, ena žlička z vodo, ker krepča kožo. 1 steklenica 50 soldov.
Teškočina, s katero se vstavi še tako močan zobobol, zabranuje gnjilobo in delikatni duh prouzroči v ustah. Ena steklenica 50 soldov.
Tinktura in mazilo proti kurjim odesom, debeli koži in ozebkom, brez da bi prouzročila najmanjšo bolečino. Tri plaštri za eno kurje oko 20 sol. Ena steklenica tinkture 40 soldov.
Zaloga ribjega olja iz ribe polenovke — kakovost brez primere, ki dobaja direktno z krajev, kjer ga delajo, in tukaj rabi prvim zdravnikom. Z istim se izdeluje tudi olje železoki sano in jodo-železo o kisano.
 Za komoditeto gospodov zdravnikov drži tudi vse leke profesorja Hebra proti kožnim boleznim. 10-7